

И ДНИНАТА, ДЕНЕС!
www.kbprvo.com.mk

**ИНФОРМАТИВЕН ПРОСПЕКТ ЗА
КБ ПРВО ОТВОРЕН ДОБРОВОЛЕН ПЕНЗИСКИ ФОНД – СКОПЈЕ**
Управуван од
КБ ПРВО ПЕНЗИСКО ДРУШТВО АД СКОПЈЕ
состојба на 31.12.2013

I. ВОВЕД

1. Назив и седиште на Друштвото и фондот со кој управува:
Назив на Друштвото: КБ Прво друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови АД Скопје – скратен назив: КБ Прво пензиско друштво АД Скопје.
Седиште на Друштвото: Седиштето на Друштвото е на адреса: Бул. Илинден бр.1, 1000 Скопје, Република Македонија
Назив на Фондот: КБ Прво отворен доброволен пензиски фонд – Скопје
Седиште на Фондот: Седиштето на Фондот е на адреса: Бул. Илинден бр.1, 1000 Скопје, Република Македонија
Правна рамка на Фондот: Отворен доброволен пензиски фонд
Датум на основање на пензискиот фонд: КБ Прво отворен доброволен пензиски фонд – Скопје е основан на 04.12.2009 година со дозвола и одобрение за управување со доброволен пензиски фонд од страна на Агенцијата за супервизија на капиталното финансирано пензиско осигурување.
Контакт телефон: 02 32 43 777

2. Име и презиме на членови на Управен одбор на Друштвото кое управува со доброволниот пензиски фонд:
- Г-дин Јанко Тренкоски, Претседател на Управен одбор
- Г-дин Филип Николоски, Член на Управен одбор

3. Име и презиме на членови на Надзорен одбор на Друштвото кое управува со доброволниот пензиски фонд:
- Г-ѓа Аленка Жидаршич Краџ, Претседател на Надзорен одбор,
- Г-ѓа Милица Георгиева, член на Надзорниот одбор
- Г-дин Блаж Разворник, член на Надзорниот одбор и
- Г-ѓа Александра Максимовска Вељановски, независен член на Надзорниот одбор

4. Име, презиме и адреси на акционерите на Друштвото кое управува со доброволниот пензиски фонд и нивното учество во основната главнина на Друштвото кое управува со доброволниот пензиски фонд:
1. Skupina Prva, zavarovalniški holding d.d. Ljubljana (Prva group, Insurance holding company, plc. Ljubljana)
Седиште: Америшка улица 8, 1000 Љубљана, Република Словенија
Учество во основната главнина: 51%
2. Комерцијална банка АД Скопје
Седиште: Ул. Орце Николов бр.3, 1000 Скопје, Република Македонија
Учество во основната главнина: 49%
Основната главнина на КБ Прво пензиско друштво АД Скопје изнесува 1,8 милиони Евра.

5. Назив и седиште на чувар на имот и податоци за промени на чуварот на имот направени во 2013 година и причини за извршените промени:
Назив и седиште на чувар на имот: НЛБ Тутунска банка АД Скопје
Седиштето на Чуварот на имот е на адреса: Ул. Мајка Тереза бр.1, 1000 Скопје, Република Македонија
Во текот на 2013 година чуварот на имот изврши промена на својата адреса (стара адреса: Ул. Водњанска бр.1, 1000 Скопје, Република Македонија).

6. Податоци за ревизорот на доброволниот пензиски фонд и друштвото:
Надворешен ревизор на КБ Прво отворен доброволен пензиски фонд – Скопје и КБ Прво пензиско друштво АД Скопје:
- Ернст и Јанг Овластени ревизори ДОО
Седиштето на надворешниот ревизор е на адреса: Бул. 8 Септември 18, зграда 3, спрат 4, 1000 Скопје, Република Македонија.

7. Супервизор: Агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување – МАПАС
Седиштето на Супервизорот е на адреса: Стив Наумов бр.100, 1000 Скопје, Република Македонија. Контакт телефони: 02 3224 229, 02 3217 573, 02 3166 452

II. СТРУКТУРА НА РЕФОРМИРАНИОТ ПЕНЗИСКИ СИСТЕМ:

Реформираниот пензиски систем се темели на 3 столба:

- ПРВ СТОЛБ** – Задолжително пензиско и инвалидско осигурување - Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Македонија (ФПИОМ);
- ВТОР СТОЛБ** – Задолжително капитално финансирано пензиско осигурување.
- ТРЕТ СТОЛБ** – Доброволно капитално финансирано пензиско осигурување. **КБ Прво пензиско друштво АД Скопје и КБ Прво отворен доброволен пензиски фонд – Скопје се дел од третиот пензиски столб во Република Македонија;**

III. ИНВЕСТИРАЊЕ

8. Основни принципи на инвестирањето за периодот 1.1.2013 – 31.12.2013 година и самоограничувања при инвестирањето освен ограничувања утврдени со Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување

а) Доброволен пензиски фонд:

КБ Прво отворен доброволен пензиски фонд - Скопје е отворен инвестиционен фонд.
КБ Прво отворен доброволен пензиски фонд - Скопје го сочинуваат доброволните придонеси, уплатени во име и за сметка на членовите, средствата на членовите, средствата на пензионирани членови и приносите од инвестираните придонеси и средства, намалени за надоместоците што се наплатуваат од доброволниот пензиски фонд
Друштвото на крајот на јуни и декември секоја година, го утврдува приносот во номинален и реален износ за претходните 84 месеци, а потоа се конвертира во еквивалентна годишна стапка на принос, изразена како процент, со две децимални места. По исклучок доколку пензискиот фонд не примал придонеси во период од 84 месеци, но примал во период од 12 месеци, на крајот на јуни, односно декември ќе се утврди приносот за периодот од првиот јуни, односно декември по основањето на фондот до крајот на јуни, односно декември кога се прави пресметката. Во тој случај пресметковниот период изнесува 78,72,66,60,54,48,42,36,30,24,18 или 12 месеци.
Приносот на доброволниот пензиски фонд во номинален износ претставува промена на вредноста на сметководствена единица на последниот датум на проценка во пресметковниот период во однос на вредноста на сметководствената единица на последниот ден од месецот кој претходи на првиот месец во пресметковниот период.
Приносот на доброволниот пензиски фонд во номинален износ се пресметува по следната формула:

$$R_{nom} = \left(\frac{SE_t}{SE_0} \right)^{\frac{365}{t}} - 1$$

каде
Rnom е стапка на принос во номинален износ за пресметковниот период,
SE е вредноста на сметководствена единица на последниот ден на пресметковниот период,
SE0 е вредноста на сметководствената единица на последниот ден од месецот кој претходи на првиот месец во пресметковниот период,
t е број на денови во пресметковниот период.

Приносот на доброволниот пензиски фонд во реален износ се пресметува врз основа на приносот на доброволниот пензиски фонд во номинален износ и нивото на трошоците на живот во истиот период за кој се пресметува приносот објавени од Државниот завод за статистика на Република Македонија. Приносот на доброволниот пензиски фонд во реален износ се пресметува по следната формула:

$$R_{real} = \frac{1 + R_{nom}}{\left(\prod_i \left(1 + \frac{i_k - 100}{100} \right)^{\frac{365}{t}} \right)} - 1$$

каде
Rreal е стапка на принос во реален износ за пресметковниот период,
Rnom е стапка на принос во номинален износ за пресметковниот период,
t – е бројот на денови во пресметковниот период
ik – индекс на трошоците на живот, објавен од Државниот завод за статистика на Република Македонија, на крајот на јуни односно декември во секоја година во однос на јуни или декември во претходната година, почнувајќи од годината на пресметката назад за сите години во пресметковниот период и последното полугодие во пресметковниот период доколку тој изнесува 78, 66, 54, 42, 30 или 18 месеци.

Остварениот номинален принос на КБ Прво отворен доброволен пензиски фонд – Скопје сведен на годишно ниво за периодот 31.12.2009 – 31.12.2013 година изнесува **6,52%**.
Остварениот реален принос на КБ Прво отворен доброволен пензиски фонд – Скопје сведен на годишно ниво за периодот 31.12.2009 – 31.12.2013 година изнесува **3,42%**.

Остварен просечен годишен принос на КБ Прво отворен доброволен пензиски фонд – Скопје ^{1,2}		
31.12.2009 - 31.12.2013	6,52%	Номинален
31.12.2009 - 31.12.2013	3,42%	Реален

Наплатуван надоместок од придонеси ³		
31.12.2009 - 23.04.2010		5,5%
24.04.2010 - 31.05.2013		4,0%
01.06.2013 - 31.12.2013		2,9%

Наплатуван месечен надоместок од нето средства на КБ Прво отворен доброволен пензиски фонд – Скопје ⁴		
31.12.2009 - 31.12.2010		0,15%
01.01.2011 - 31.12.2013		0,075%

Надоместок за премин ⁵		
број на денови ≤ 360		10 Евра
број на денови > 360		не се наплаќа

Приносот на Вашата доброволна индивидуална сметка и/или професионална сметка е променлив и зависи од приносот на Вашиот доброволен пензиски фонд и од надоместоците наплатени од Вашето друштво кое управува со доброволниот пензиски фонд.

Трансакциони провизии ⁶	Износ во денари	Износ на трошок по една сметководствена единица
Вкупен износ на трансакциони провизии платени од КБ Прво отворен доброволен пензиски фонд - Скопје во периодот 31.12.2009 - 31.12.2013	232.034,27	0,1941

б) принципи на инвестирање

Друштвото е должно средствата на доброволниот пензиски фонд да ги инвестира согласно со одредбите од овој закон и инвестиционата стратегија со цел за остварување на највисок принос единствено во полза на членовите и пензионирани членови на доброволниот пензиски фонд и преку диверзификација и финансиска анализа да се минимизира ризикот од загуби:

- кои настанале поради не плаќање на издавачот или другата договорна страна;
- кои произлегуваат од влијанието на домашните и странските финансиски пазари;
- во реалната вредност на средствата на доброволниот пензиски фонд поради инфлација и
- кои се последица од продажба на средствата на доброволниот пензиски фонд поради обезбедување на ликвидност на доброволниот пензиски фонд.

Управувањето и контролата на инвестирањето на средствата на доброволните пензиски фондови од страна на член на управен одбор и надзорен одбор во друштвото ќе биде во согласност со фидуцијарната должност и овие лица ќе применуваат степен на грижа, делотворност и вештини кои би ги применувал разумен човек при инвестирање на сопствените средства.
Секој член ќе ја исполнува својата обврска во согласност со неговите фидуцијарни должности и ќе обезбеди нивна примена од страна на секој вработен и работно ангажиран во друштвото.

• Самоограничувања што се почитуваат при инвестирањето на средствата на КБ Прво отворен доброволен пензиски фонд - Скопје се лимитите утврдени во целната структура по инструменти прикажани во табелата подолу:

Целна структура по инструменти за периодот 2013 – 2017

Инструмент	2013-2017
	Целна структура во %
Обврзници	40% - 50%
- Државни обврзници на Р. Македонија	40% - 50%
- Државни обврзници во странство	0% - 5%
- Корпоративни обврзници	0% - 5%
Краткорочни хартии од вредност	0% - 5%
Депозити	15% - 20%
Акции	27% - 42%
- Акции во Р. Македонија	7% - 12%
- Акции во странство	20% - 30%
Парични средства	0% - 5%

Дозволено отстапување во однос на целната структура прикажана во прегледот е +/- 4 процентни поени за секој поединечен инструмент во рамките на законските ограничувања.

Во случај на пречекорување на самоограничувањата, Управниот одбор дава насоки за усогласување на истите.

8. Одговорност при носење на инвестициони одлуки

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје ги инвестира средствата на членовите на Фондот во согласност со строго дефинирани правила и принципи и супервизија вршена од страна на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување, додека Чуварот на имот ги чува средствата на Фондот одвоено од средствата на Друштвото.

Одговорен за донесување и спроведување на одлуките за инвестирање на средствата на КБ Прво отворен доброволен пензиски фонд - Скопје е Управниот одбор на Друштвото.

КБ Прво пензиско друштво АД Скопје има посебен Сектор за управување со средства кој директно ги спроведува одлуките на Управниот одбор на Друштвото.

Инвестициониот одбор е советодавно стручно тело избрано од Управниот одбор кое врз основа на движењата и состојбите на финансискиот пазар и анализа на финансиските инструменти, дава предлози на Управниот одбор за инвестирање на средствата на Доброволниот пензиски фонд во одделни инструменти.
Исто така, за реализирање на инвестиционите цели и принципи, КБ Прво пензиско друштво АД Скопје усвојува: Инвестициона стратегија за период од пет години и Инвестициона тактика за период од една година.
Во согласност со законски предвидените лимити за инвестирање на средствата на Доброволниот пензиски фонд, Инвестиционата стратегија, Инвестиционата тактика и тековните услови на финансиските пазари, наведените органи ги извршуваат работите поврзани со инвестирањето на средствата.

9. Инвестиционо портфолио на доброволниот пензиски фонд

ИЗДАВАЧ	НАЗИВ	Вредност во денари	% од вкупните средства
ДОМАШНИ ИНСТРУМЕНТИ			
ОБВРЗНИЦИ			
ДРЖАВНИ ОБВРЗНИЦИ			
Министерство за финансии	Државна обврзница; 3 год.; 5,30%; 05/07/15	3.077.575	1,99%
Министерство за финансии	Државна обврзница; 5 год.; 5,50%; 29/09/16	3.954.894	2,56%
Министерство за финансии	Државна обврзница; 5 год.; 5,70%; 19/12/16	2.405.039	1,56%
Министерство за финансии	Државна обврзница; 5 год.; 5,50%; 25/06/17	3.079.690	1,99%
Министерство за финансии	Државна обврзница; 5 год.; 5,50%; 30/08/17	1.884.517	1,22%
Министерство за финансии	Државна обврзница; 5 год.; 5,50%; 01/11/17	2.220.430	1,44%
Министерство за финансии	Државна обврзница; 5 год.; 5,50%; 08/11/17	1.915.566	1,24%
Министерство за финансии	Државна обврзница; 5 год.; 5,50%; 23/11/17	2.314.148	1,50%
Министерство за финансии	Државна обврзница; 5 год.; 5,40%; 09/01/18	9.477.396	6,14%
Министерство за финансии	Државна обврзница; 5 год.; 5,15%; 14/03/18	2.102.058	1,36%
Министерство за финансии	Државна обврзница; 5 год.; 5,15%; 04/04/18	4.971.815	3,22%
Министерство за финансии	Државна обврзница; 5 год.; 4,60%; 04/07/18	6.731.005	4,36%
Министерство за финансии	Државна обврзница; 5 год.; 4,60%; 30/08/18	3.352.153	2,17%
Министерство за финансии	Државна обврзница; 5 год.; 4,60%; 03/10/18	1.668.761	1,08%
Министерство за финансии	Државна обврзница; 5 год.; 4,60%; 17/10/18	2.059.854	1,33%
Министерство за финансии	Државна обврзница; 5 год.; 4,60%; 21/11/18	3.990.967	2,58%
Министерство за финансии	Државна обврзница; 5 год.; 4,60%; 05/12/18	4.916.335	3,18%
Министерство за финансии	Државна обврзница; 5 год.; 4,60%; 26/12/18	3.194.904	2,07%
останати		2.382.416	1,54%
Вкупно домашни државни обврзници		65.699.522	42,54%
ДЕПОЗИТИ			
ПроКредит банка АД Скопје	5,80%; 23/05/13 - 23/05/16	5.738.195	3,72%
	вкупно	5.738.195	

^{1,2,3,4,5} Извор: www.mapas.mk
⁶ Извор: КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

Стопанска Банка АД Скопје	5,70%; 18/04/12 - 18/04/14	2.561.770	3,86%
	5,60%; 14/09/12 - 15/09/14	1.881.425	
	5,60%; 02/10/12 - 02/10/14	1.521.189	
	вкупно	5.964.383	
Халк банка АД Скопје	6,10%; 20/03/12 - 20/03/14	1.800.305	2,78%
	6,30%; 01/02/13 - 01/02/16	2.500.438	
	вкупно	4.300.743	
Охридска банка АД Охрид	6,50%; 09/02/12 - 09/02/14	1.505.964	5,19%
	6,20%; 15/03/12 - 15/03/14	2.507.014	
	6,00%; 24/01/13 - 24/01/16	4.005.112	
	вкупно	8.018.090	
Уни Банка АД Скопје	5,50%; 28/12/12 - 28/12/14	3.001.808	1,94%
	вкупно	3.001.808	
НЛБ Тутунска Банка АД Скопје	5,90%; 07/02/13 - 07/02/16	4.016.164	2,60%
	вкупно	4.016.164	
Шпаркасе Банка АД Скопје	2,25%; 31/12/13 - 22/01/14	3.700.226	2,40%
	вкупно	3.700.226	
останати		0	0,00%
ВКУПНО ДЕПОЗИТИ ВО ДОМАШНИ БАНКИ		34.739.609	22,49%
АКЦИИ			
Алколоид АД Скопје	обични акции	6.304.514	4,08%
Гранит АД Скопје	обични акции	2.722.680	1,76%
Македонија Турист АД Скопје	обични акции	4.157.350	2,69%
останати		852.500,00	0,55%
ВКУПНО ДОМАШНИ АКЦИИ		14.037.044	9,09%
ВКУПНО ДОМАШНИ ИНСТРУМЕНТИ		114.476.175	74,12%
ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ ИЗДАДЕНИ ОД ИЗДАВАЧИ СО СЕДИШТЕ ВО ЕУ И ОЕЦД			
ИНВЕСТИЦИСКИ ФОНДОВИ			
BlackRock Assets Management Deutschland	iShares Dax DE	6.313.689	4,09%
	iShares DJ Stoxx 50 DE	6.037.580	3,91%
	iShares Stoxx Europe 600 DE	6.214.714	4,02%
Vanguard Group Inc	Vanguard FTSE All World ex-US ETF	6.146.757	3,98%
	Vanguard US Total Stock MKT	6.155.727	3,99%
SSGA FUND MANAGEMENT INC	SPDR S&P 500 ETF TRUST	6.181.145	4,00%
ВКУПНО АКЦИИ И УДЕЛИ НА ИНВЕСТИЦИСКИ ФОНДОВИ		37.049.612	23,99%
ВКУПНО СТРАНСКИ ИНСТРУМЕНТИ		37.049.612	23,99%
Побарувања		35.025	0,02%
Парични средства		2.882.393	1,87%
ВКУПНО СРЕДСТВА		154.443.205	100,00%

10. Нето вредност на средствата на доброволниот пензенски фонд: на 31.12.2013 година изнесуваат 154.220,00 илјади денари ⁷.

IV. НАДОМЕСТОЦИ И ПРОВИЗИИ

11. Надоместоци, провизии и други трошоци што се наплатуваат од членовите и од пензионираните членови на доброволниот пензенски фонд:

а) Надоместоци ⁸ :	
% од придонеси	4% од 1.1.2013 до 31.5.2013 / 2,9% од 1.6.2013 до 31.12.2013 или согласно договор за професионална пензенска шема на компанија
месечен % од вредноста на нето средствата на доброволниот пензенски фонд	0,075%
надомест за премин	
број на денови ≤ 360	10 Евра
број на денови > 360	не се наплаќа
намалување на надомест за постојано членство	
број на денови	Процент на намалување
0 < број на денови ≤ 360	%
360 < број на денови ≤ 720	%

⁷⁸ Извор: www.mapas.mk

720 < број на денови ≤ 1080	%
1080 < број на денови ≤ 1440	%
1440 < број на денови ≤ 1800	%
1800 < број на денови ≤ 2160	%
број на денови > 2160	%

* Информација за точната висина на наплатуваниот надоместок од уплатени придонеси на Вашата професионална сметка можете да добиете кај Вашиот работодавец кој ја основа и финансира професионалната пензенска шема во која Вие учествувате. Надоместокот од уплатени придонеси е дефиниран со Договорот за професионална пензенска шема склучен помеѓу Вашиот работодавец и КБ Прво пензенско друштво АД Скопје и Правилата за организирање и финансирање на професионалната пензенска шема.

Приносот на Вашата доброволна индивидуална сметка и/или професионална сметка е променлив и зависи од приносот на Вашиот доброволен пензенски фонд и од надоместоците наплатени од Вашето друштво кое управува со доброволниот пензенски фонд.

б) Трансакциони провизии

Трансакциони провизии	Износ во денари	Износ на трошок во денари по една сметководствена единица
Вкупен износ на трансакциони провизии од КБ Прв отворен доброволен пензенски фонд - Скопје во периодот 1.1.2013 - 31.12.2013	30.895,25	0,0258

Извор: КБ Прво пензенско друштво АД Скопје

V. ЧЛЕНСТВО

12. Начин на зачленување, склучување на договор за програмирани повлекувања, склучување на договор за еднократна исплата, склучување на договор за повеќекратни исплати и склучување на договор за премин

а) Членство во доброволен пензенски фонд

Во доброволен пензенски фонд можат да се зачленат:

- Сите лица кои се на возраст од 15 години до 70 години и кои немаат остварено право на пензија согласно Законот за пензенско и инвалидско осигурување ниту пак се корисници на истата, односно лица кои не повлекуваат средства согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензенско осигурување и не остваруваат пензенски надоместок согласно со Закон за доброволно капитално финансирано пензенско осигурување;
- Работниот однос не е предуслов за членување, па затоа членови можат да бидат и лица кои се невработени, вработени на проекти или во странски мисии, долгорочно невработени лица, лица кои немаат приходи по ниеден основ, лица за кои ќе биде уплатуван дополнителен пензенски придонес - брачни другари, членови на семејство;
- Вработени лица кои сакаат и можат дополнително пензенски да штедат, преку сопствени уплати на доброволен придонес, уплата на придонес од трето лице или придонес уплатен од работодавец за членство стекнато преку професионална пензенска шема;

б) Начин на зачленување во доброволен пензенски фонд

Член на доброволен пензенски фонд може да биде секое лице кое навршило најмалку 15 години и секој учесник на доброволна индивидуална сметка или секое лице кое е учесник во професионална пензенска шема и е сопственик на професионална сметка.

Членство во доброволен пензенски фонд може да се стекне на следните начини:

- со потпишување на договор за членство во доброволен пензенски фонд помеѓу лицето и друштвото за управување со задолжително капитално финансирано пензенско осигурување и доброволни пензенски фондови или друштво за управување со доброволни пензенски фондови (во понатамошниот текст друштвото) и со отварање на доброволна индивидуална сметка;
- со потпишување на договор за членство во доброволен пензенски фонд помеѓу лицето, физичко лице кое уплаќа придонес во име и за сметка на лицето (т.н. уплаќач) и друштвото и
- со учество во професионална пензенска шема и отварање на професионална сметка.

Друштво не може да одбие зачленување на лице во доброволен пензенски фонд со кој управува доколку лицето има најмалку 15 години возраст и најмногу 70 години возраст освен доколку лицето кое сака да се зачленително има остварено право на пензија согласно Законот за пензенско и инвалидско осигурување пензија или пак е корисник на истата, односно повлекува средства согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензенско осигурување или остварува пензенски надоместок согласно со Закон за доброволно капитално финансирано пензенско осигурување.

Уплати во доброволен пензенски фонд, за себе или за друго физичко лице, не може да врши лице кое има остварено право на пензија согласно Законот за пензенско и инвалидско осигурување или пак е корисник на истата, односно повлекува средства согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензенско осигурување или остварува пензенски надоместок согласно со Закон за доброволно капитално финансирано пензенско осигурување.

Договорот за членство во доброволен пензенски фонд го потпишуваат физичкото лице кое сака да се зачленително и друштвото и во овој случај уплатата на доброволен придонес ја врши физичкото лице - (иден) член на доброволниот фонд. Во случај кога трето лице врши уплата на доброволен придонес, договорот за членство го потпишуваат физичкото лице кое сака да се зачленително, третото лице - уплаќач кое ќе уплаќа доброволен придонес во име и за сметка на лицето кое сака да се зачленително и друштвото. Договорот што за членство е во стандардизирана форма утврдена од Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензенско осигурување - МАПАС и истиот може да се менува со анекс единствено доколку настане вклучување, промена или исклучување на третото лице - уплаќач од договорот.

При склучувањето на договор за членство, друштвото го претставува негов агент. Договорот за професионална пензенска шема се потпишува помеѓу работодавач или здружение на граѓани (т.н. осигурител) и овластен претставник на друштвото.

Повеќе работодавачи или здруженија на граѓани можат заедно да организираат и финансираат професионални пензенски шеми односно заедно да склучат договор за професионална пензенска шема со овластен претставник на Друштвото. Еден осигурител може да организира само една професионална пензенска шема. Формата на договорот за професионална пензенска шема ја утврдуваат договорните страни. Осигурителот доставува и листа на учесници во професионалната пензенска шема која ја организира и (ке ја) финансира со податоци кои се утврдени со Законот за доброволно капитално финансирано пензенско осигурување и подзаконските акти. Исто така, осигурителот донесува правила за професионалната пензенска шема, а правилата за професионалната пензенска шема задолжително содржат податоци кои се законски утврдени. Во пензенската шема осигурителот може да ги вклучи само своите вработени или членови и има право да определи кои вработени или членови ќе учествуваат во професионалната пензенска шема. Воедно, осигурителот од сопствени средства ја врши уплатата на доброволниот придонес и има право слободно да ја одредува висината на уплатениот износ и фреквенцијата на уплатата на уплатата за членство поединечно, а промената на висината и фреквенцијата на уплата не влијае на правото на членство во доброволниот пензенски фонд. Дополнително, здружение на граѓани кое организира професионална пензенска шема може да определи дека негов член може да учествува во професионалната пензенска шема само доколку членот финансира учествување во покривање на трошоците на здружението поврзани со професионалната пензенска шема. Осигурителот може да ја укине професионалната пензенска шема, да ги измени правилата или да го смени доброволниот пензенски фонд каде што е вклучена пензенската шема. Доколку осигурител превзема некоја од овие активности, должен е претходно во рок од 30 дена да ги извести сите учесници во професионалната пензенска шема.

Секој учесник во професионална пензенска шема потпишува изјава за согласност за учество во професионална пензенска шема и ја доставува до осигурителот. Лицата кои стануваат членови на доброволен пензенски фонд врз основа на учество во професионална пензенска шема добиваат потврда за членство во доброволниот пензенски фонд во рок од 30 дена од зачленувањето и не склучуваат договор со друштвото, а потврдата за членство ја издава друштвото.

Секое лице, во рок од 15 дена од стапување во работен однос кај работодавач кој има организирано и финансира професионална пензенска шема, има право на копија од правилата на професионалната пензенска шема и статутот на пензенскиот фонд во кој е вклучена шемата, без оглед на тоа дали во моментот на вработувањето има право да членува во професионалната пензенска шема.

Осигурителот е должен редовно да го известува друштвото за секоја промена на листата на учесници во професионалната пензенска шема.

Статусот на член на доброволен пензенски фонд, а со тоа правата и обврските од членство, се сметаат за стекнати од:

- датумот на отварањето на доброволната индивидуална сметка односно, од датумот на првата извршена уплата на доброволен придонес во КБ Прв отворен доброволен пензенски фонд - Скопје - за физичките лица кои склучиле договор за членство во доброволниот пензенски фонд и
- датумот на отварањето на професионалната сметка односно, од датумот на првата извршена уплата на доброволен придонес во доброволниот пензенски фонд.

Доброволна индивидуална сметка и/или професионална сметка се отвара единствено со првата извршена уплата. Едно лице може да има само една доброволна индивидуална сметка и една професионална сметка во ист или различен доброволен пензенски фонд.

Пензиониран член е физичко лице кое остварило право на пензенски надоместок од доброволно капитално финансирано пензенско осигурување преку програмирани повлекувања или повеќекратни исплати и има индивидуална и/или професионална сметка во доброволен пензенски фонд од која ги врши повлекувањата на средствата.

в) Склучување на договор за програмирани повлекувања, склучување на договор за еднократна исплата, склучување на договор за повеќекратни исплати

Постапка за остварување на право на пензенски надоместок од третиот столб започнува со поднесување на барање за стекнување право на пензенски надоместок до пензионираното друштво во пензенски надоместок од доброволниот пензенски фонд каде членот има доброволна индивидуална или професионална сметка, доколку ги исполни условите за исплата на пензенски надоместок согласно закон. Доколку членот на доброволен пензенски фонд има доброволна индивидуална сметка и професионална сметка, може да бара спојување на средствата на двете сметки при што, доколку сметките се во два различни доброволни пензенски фонда управувани од две различни друштва, барањето се доставува до едно од пензенските друштва.

Барањето за остварување на право на пензенски надоместок може да се поднесе најдоцна до навршување на 70 години возраст на членот. Доколку членот ги исполнил условите за право на пензенски надоместок, пензенското друштво издава потврда за висината на средствата на неговата доброволна индивидуална и/или професионална сметка и определува идентификациски број за котација.

Членот може да побара котација за избор на вид на пензенски надоместок лично од Центарот за котација или преку пензенското друштво. Пензенското друштво, по добивањето на збирна табела од Центарот за котација, доставува копија до членот што е заверена и потпишана од пензенското друштво и истата ја презентира на членот и доколку членот одбрал да прима пензенски надоместок како програмирано повлекување, еднократна или повеќекратна исплата, склучува договор со пензенското друштво чија понуда ја одбрал.

До основање на Центарот за котација и презентирањето на понудите за пензенски надоместоци од трет столб ќе се извршува од пензенското друштво кое управува со доброволниот пензенски фонд каде членот има доброволна индивидуална и/или професионална сметка.

Членот на доброволен пензенски фонд, може да потпише договор за програмирани повлекувања, договор за еднократна исплата и договор за повеќекратни исплати со агент на друштвото кое управува со доброволен пензенски фонд или агент на друштвото кое управува со задолжителен и доброволен пензенски фонд.

г) Премин од/во друг доброволен пензиски фонд и склучување на договор за премин

Членот на доброволен пензиски фонд (постоен доброволен пензиски фонд) кој има доброволна индивидуална сметка може да премине во друг доброволен пензиски фонд (иден доброволен пензиски фонд), со склучување на договор за членство со друштвото кое управува со идниот доброволен пензиски фонд, потпишување формулар за согласност за премин, плаќање надоместок за премин и со префлање на средствата од доброволна индивидуална сметка во постојниот доброволен пензиски фонд на доброволната индивидуална сметка во идниот доброволен пензиски фонд. Друштвото кое управува со идниот доброволен пензиски фонд, во рок од осум работни дена по потпишувањето на договорот доставува до друштвото кое управува со постојниот пензиски фонд копија од договорот за членство и формулар за согласност за премин, односно Изјава за согласност за премин во друг доброволен пензиски фонд заверена на нотар. По приемот на копијата од договорот за членство и формуларот за согласност, друштвото кое управува со постојниот доброволен пензиски фонд испраќа писмено известување до друштвото кое управува со идниот доброволен пензиски фонд, со информација за тоа дали се прифаќа или одбива преминот и информација за надоместокот за премин што членот е должен да го плати. По добивање на известувањето од постојното пензиско друштво, идното друштво веднаш го известува членот кој сака да премине во идниот доброволен пензиски фонд за обврската за плаќање на надоместокот за премин и достава на доказ за платениот надоместок до постојното друштво во рок од осум дена. Членството во идниот доброволен пензиски фонд започнува од датумот на пренос на средствата од постојниот доброволен пензиски фонд на сметката на членот во идниот доброволен пензиски фонд, а преносот на средствата се врши на привоит нареден датум на пренос.

Во случај кога учесник во професионална пензиска шема премине кај друг осигурител кој организира професионална пензиска шема, средствата од постојната професионална сметка се пренесуваат на професионалната сметка во професионалната пензиска шема организирана од другиот осигурител. Учесникот во професионална пензиска шема може да стане член на доброволниот пензиски фонд врз основа на учество во друга професионална пензиска шема кај новиот осигурител кога новиот осигурител ќе изврши уплата на доброволен придонес на професионална сметка. Средствата од професионалната сметка на членот во КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд - Скопје се префлаат на неговата доброволна индивидуална сметка во случај кога:

- членот се вработува кај работодавач или се зачленува во здружение на граѓани кој не организира професионална пензиска шема;
- членот се вработува кај работодавач или се зачленува во здружение на граѓани кој организира професионална пензиска шема но тој не е учесник во шемата и
- членот не се вработува или зачленува во здружение на граѓани.

По истекот на 90 дена од престанокот на работниот однос или членството во здружение на граѓани, средствата од неговата постојна професионална

пензиска сметка се пренесуваат на неговата доброволна индивидуална сметка доколку ја има во истиот доброволен пензиски фонд.

Доколку средствата не се пренесат во предвидениот рок бидејќи лицето нема доброволна индивидуална сметка во истиот доброволен пензиски фонд, односно по 90 дена од престанокот на работниот однос или членството во здружение на граѓани, друштвото ќе побара информација од Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување дали членот има доброволна индивидуална сметка и доколку има, ги пренесува средствата од постојната професионална сметка на доброволната индивидуална сметка, а доколку Друштвото добие информација од Агенцијата дека членот нема доброволна индивидуална сметка, друштвото му отвора доброволна индивидуална сметка во пензискиот фонд со кој управува и му доставува потврда за членство.

Кога осигурител ќе укине професионална пензиска шема, средствата од професионалната сметка на секој член кој е учесник во шемата се пренесуваат на неговата идна професионална сметка од професионалната пензиска шема организирана од ист или друг осигурител.

Доколку по истек на 90 дена од денот на укинување на професионалната пензиска шема постојниот учесник не стане учесник на друга професионална пензиска шема, средствата од неговата професионална сметка се пренесуваат на неговата доброволна индивидуална сметка доколку ја има во истиот пензиски фонд.

Доколку средствата не се пренесат во предвидениот рок бидејќи лицето нема доброволна индивидуална сметка во истиот доброволен пензиски фонд, друштвото ќе побара информација од Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување дали членот има доброволна индивидуална сметка и доколку има, ги пренесува средствата од постојната професионална сметка на доброволната индивидуална сметка, а доколку Друштвото добие информација од Агенцијата дека членот нема доброволна индивидуална сметка, друштвото му отвора доброволна индивидуална сметка во пензискиот фонд со кој управува и му доставува потврда за членство.

Член на постојниот пензиски фонд е должен да плати паричен надоместок само доколку истиот бил член на постојниот фонд во рок помал или еднаков на 360 дена односно според подолната табела:

Број на денови	Износ на надоместок за премин ⁹
број на денови ≤ 360	10 Евра
број на денови > 360	не се наплаќа надоместок за премин

Надоместокот за премин е определен врз основа на бројот на денови од датумот кога членот се стекнал со статус на член во постојниот доброволен пензиски фонд до датумот на пренос на средствата на доброволната индивидуална сметка или професионалната сметка на членот во идниот доброволен пензиски фонд.

Приносот на Вашата доброволна индивидуална сметка и/или професионална сметка е променлив и зависи од приносот на Вашиот доброволен пензиски фонд и од надоместоците наплатени од Вашето друштво кое управува со доброволниот пензиски фонд.

<p>VI. ИЗВЕСТУВАЊЕ НА ЧЛЕНОВИТЕ И ПЕНЗИОНИРАНИТЕ ЧЛЕНОВИ</p> <p>Заради целосно и правилно информирање на членовите, пензионираните членови, осигурителите и сите заинтересирани лица, КБ Прво пензиско друштво секоја година, најдоцна до 31.03. во тековната година објавува Информативен проспект за КБ Прво пензиско друштво АД Скопје и КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд – Скопје што содржи информации со состојба на 31.12. минатата година. Овој Информативен проспект содржи информации утврдени со Законот за добролно капитално финансирано пензиско осигурување и подзаконските акти. Информативниот проспект се објавува во еден од најтиражните дневни весници што се дистрибуираат на целата територија на РМ и на интернет страната на Друштвото. Исто така, Друштвото има подготвено и: Статут на КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд – Скопје и Статут на КБ Прво пензиско друштво АД Скопје. Статутот на КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд – Скопје се објавува на интернет страната на Друштвото, а известување за негови осигурени се објавуваат во еден од најтиражните дневни весници што се дистрибуираат на целата територија на РМ и на интернет страната на Друштвото.</p> <p>Информативниот проспект и Статутот на КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд – Скопје се доставуваат на увид на сите потенцијални членови пред потпишување на договор за членство, пензионирани членови пред склучување договор за програмирани повлекувања, договор за еднократна исплата или договор за повеќекратни исплати и на барање на членовите и пензионираните членови на добровлниот пензиски фонд. КБ Прво пензиско друштво АД Скопје подготвува и објавува и Ревидирани годишни финансиски извештаи за Друштвото и Фондовите со кои управува. Објавата се врши во еден од најтиражните дневни весници што се дистрибуираат на целата територија на РМ и на интернет страната на Друштвото.</p> <p>Дополнително, Друштвото подготвува и:</p> <ul style="list-style-type: none">- квартални неревидирани финансиски извештаи за КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд – Скопје што се објавуваат во еден од најтиражните дневни весници што се дистрибуираат на целата територија на РМ и на интернет страната на Друштвото; - квартални неревидирани финансиски извештаи за КБ Прво пензиско друштво АД Скопје што се објавуваат на интернет страната на Друштвото; - годишни неревидирани финансиски извештаи за КБ Прво пензиско друштво АД Скопје и КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд – Скопје што се објавуваат на интернет страната на Друштвото; <p>- Огласна табла со кратки информации за Друштвото и Фондовите со кои управува.</p> <p>Информативниот проспект, Статутот на КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд – Скопје, Огласната табла и Ревидираните годишни финансиски извештаи за Друштвото и Фондовите со кои управува се достапни за увид и во сите продажни места на Друштвото.</p> <p>Согласно законските прописи, како и заради зголемување на транспарентноста на работењето, КБ Прво пензиско друштво АД Скопје е должно еднаш во годината, по писмен пат да ги информира членовите и пензионираните членови на добровлниот пензиски фонд со кој управува за состојбата на средствата на нивните доброволни индивидуални сметки/професионални сметки.</p> <p>Како главни елементи, Извештајот за пензиска заштеда на доброволните индивидуални сметки/професионални сметки ги содржи:</p> <ul style="list-style-type: none">- датумите на уплата на придонесите и пренос на средствата за членовите и пензионираните членови на фондот во текот на годишниот извештаен период; - претворањето на придонесите и пренесените средства во сметководствени единици; - крајната состојба-износ на акумулирани средства на доброволните индивидуални сметки/професионални сметки на последниот ден на проценка (извештаен период). <p>Од причина што годишните извештаи за пензиска заштеда на доброволните индивидуални сметки/професионални сметки на членовите на Фондот овозможува континуиран, детален и бесплатен увид на членовите за нивните средства, точноста на податоците за адресите и останатите лични податоци на членовите и пензионираните членови е од особено значење за нивно правилно, целосно и навремено информирање – достава на извештаите. Заради наведеното, известувањето на Друштвото за промена на адресата и останатите лични податоци на членовите и пензионираните членови е од исклучителна важност.</p> <p>Покрај горенаведеното, Друштвото, еднаш годишно, по писмен пат ги известува членовите и пензионираните членови на КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд – Скопје и за:</p> <ul style="list-style-type: none">- вредноста и учеството на средствата на КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд – Скопје инвестирани во одделен вид на средства, вклучувајќи ги и податоците за издавачот на односната хартија од вредност, на последниот датум на проценка заклучно со 31 декември секоја година со графички приказ (пити) и графички приказ на вредноста на сметководствената единица на Доброволниот пензиски фонд за извештајниот период; - остварениот просечен годишен принос од инвестирањето за последните 84, 78,72,66,60,54,48,42,36,30,24,18 или12 месеци во зависност од должината на временскиот период на работење на фондот; - наплатуваните надоместоци во текот на извештајниот период и - податоците за вкупниот износ на трансакциони провизии кои ги платиле Друштвото и неговите странски менаџери на средствата на Доброволниот пензиски фонд за извештајниот период и за износот на таквите трошоци по една сметководствена единица;

Сите наведени извештаи се бесплатни и се доставуваат до членовите и пензионираните членови во зелен коверт најдоцна до 31.01. во тековната година, а се однесуваат на соодветниот изминат извештаен период заклучно со 31.12. Дополнително, по барање на член или пензиониран член на добровлниот пензиски фонд во секое време, Друштвото доставува извештаи на членовите и пензионираните членови кои тоа го бараат, известување за вредноста на средствата на нивната доброволна индивидуална сметка и/или професионална сметка. Овие известувања се доставуваат најдоцна во рок од 8 работни дена од приемот на барањето во писмена форма и за овие известувања Друштвото има право да наплати надоместок за известување но само до висината на трошоците за печатење и поштенските трошоци. За овие извештаи Друштвото не наплатува надоместок. Дополнително, заради зголемување на транспарентноста во работењето, друштвата овозможуваат и извештај за пензиска заштеда во електронска форма со увид на членовите на доброволните пензиски фондови во нивните доброволни индивидуални/професионални сметки преку интернет страницата на пензиското друштво кое управува со доброволниот пензиски фонд каде членот има доброволна индивидуална и/ или професионална сметка.

Исто така, пензиските друштва објавуваат на своите интернет страни и детални податоци за вредноста и учеството на средствата на КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд – Скопје инвестирани во одделен вид на средства, вклучувајќи ги и податоците за издавачот на односната хартија од вредност, на последниот датум на проценка заклучно со 31 декември секоја година со графички приказ (пити) и графички приказ на вредноста на сметководствената единица на Доброволниот пензиски фонд за извештајниот период, наплатуваните надоместоци во текот на извештајниот период и податоците за вкупниот износ на трансакциони провизии кои ги платиле Друштвото и неговите странски менаџери на средствата на Доброволниот пензиски фонд за извештајниот период и за износот на таквите трошоци по една сметководствена единица; Сите наведени извештаи се бесплатни и се доставуваат до членовите и пензионираните членови во зелен коверт најдоцна до 31.01. во тековната година, а се однесуваат на соодветниот изминат извештаен период заклучно со 31.12.

Дополнително, по барање на член или пензиониран член на добровлниот пензиски фонд во секое време, Друштвото доставува извештаи на членовите и пензионираните членови кои тоа го бараат, известување за вредноста на средствата на нивната доброволна индивидуална сметка и/или професионална сметка. Овие известувања се доставуваат најдоцна во рок од 8 работни дена од приемот на барањето во писмена форма и за овие известувања Друштвото има право да наплати надоместок за известување но само до висината на трошоците за печатење и поштенските трошоци. За овие извештаи Друштвото не наплатува надоместок.

Дополнително, заради зголемување на транспарентноста во работењето, друштвата овозможуваат и извештај за пензиска заштеда во електронска форма со увид на членовите на доброволните пензиски фондови во нивните доброволни индивидуални/професионални сметки преку интернет страницата на пензиското друштво кое управува со доброволниот пензиски фонд каде членот има доброволна индивидуална и/ или професионална сметка.

Исто така, пензиските друштва објавуваат на своите интернет страни и детални податоци за вредноста и учеството на средствата на КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд – Скопје инвестирани во одделен вид на средства, вклучувајќи ги и податоците за издавачот на односната хартија од вредност, на последниот датум на проценка заклучно со 31 декември секоја година со графички приказ (пити) и графички приказ на вредноста на сметководствената единица на Доброволниот пензиски фонд за извештајниот период, наплатуваните надоместоци во текот на извештајниот период и податоците за вкупниот износ на трансакциони провизии кои ги платиле Друштвото и неговите странски менаџери на средствата на Доброволниот пензиски фонд за извештајниот период и за износот на таквите трошоци по една сметководствена единица; Сите наведени извештаи се бесплатни и се доставуваат до членовите и пензионираните членови во зелен коверт најдоцна до 31.01. во тековната година, а се однесуваат на соодветниот изминат извештаен период заклучно со 31.12.

Дополнително, по барање на член или пензиониран член на добровлниот пензиски фонд во секое време, Друштвото доставува извештаи на членовите и пензионираните членови кои тоа го бараат, известување за вредноста на средствата на нивната доброволна индивидуална сметка и/или професионална сметка. Овие известувања се доставуваат најдоцна во рок од 8 работни дена од приемот на барањето во писмена форма и за овие известувања Друштвото има право да наплати надоместок за известување но само до висината на трошоците за печатење и поштенските трошоци. За овие извештаи Друштвото не наплатува надоместок.

Дополнително, заради зголемување на транспарентноста во работењето, друштвата овозможуваат и извештај за пензиска заштеда во електронска форма со увид на членовите на доброволните пензиски фондови во нивните доброволни индивидуални/професионални сметки преку интернет страницата на пензиското друштво кое управува со доброволниот пензиски фонд каде членот има доброволна индивидуална и/ или професионална сметка.

Исто така, пензиските друштва објавуваат на своите интернет страни и детални податоци за вредноста и учеството на средствата на КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд – Скопје инвестирани во одделен вид на средства, вклучувајќи ги и податоците за издавачот на односната хартија од вредност, на последниот датум на проценка заклучно со 31 декември секоја година со графички приказ (пити) и графички приказ на вредноста на сметководствената единица на Доброволниот пензиски фонд за извештајниот период, наплатуваните надоместоци во текот на извештајниот период и податоците за вкупниот износ на трансакциони провизии кои ги платиле Друштвото и неговите странски менаџери на средствата на Доброволниот пензиски фонд за извештајниот период и за износот на таквите трошоци по една сметководствена единица;

на извештајниот период и податоците за вкупниот износ на трансакциони провизии кои ги платиле Друштвото и неговите странски менаџери на средствата на Доброволниот пензиски фонд за извештајниот период и за износот на таквите трошоци по една сметководствена единица;

14. Број на членови на КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд - Скопје: 12.172 членови ⁵ на 31.12.2013 година ¹⁰

11

15. Број на пензионирани членови на КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд – Скопје во 2013 година: – нема (72 членови кои побарале еднократна исплата на средствата) ¹¹

12

<p>VII. ПЕНЗИСКИ НАДОМЕСТОК</p>
<p>16. Право на пензиски надоместок од доброволното капитално финансирано пензиско осигурување</p>
<p>Член на доброволен пензиски фонд стекнува право на пензиски надоместок од доброволното капитално финансирано пензиско осигурување т.е од акумулираните средства на неговата доброволна индивидуална и/или професионална сметка најрано 10 години пред достигнување на возраст за стекнување на старосна пензија согласно Законот за пензиско и инвалидско осигурување, а најдоцна на 70 години возраст. Согласно горенаведеното, правото на пензиски надоместок членот на КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд – Скопје го остварува преку личен избор и тоа за:</p>

- исплата на вкупниот износ на неговата сметка, еднократно или повеќекратно;
 - купување на пензиски ануитет кој се исплаќа до крајот на животот од друштво за осигурување овластено за оваа цел;
 - програмирани повлекувања обезбедени од пензиското друштво со кое членот склучил договор за програмирани повлекувања по пензионирањето или
 - комбинација на опциите.
- При избор на ануитет, членот на пензискиот фонд треба да избере ануитет што ќе содржи по една карактеристика од секој вид на ануитет, и тоа:
- поединечни и заеднички ануитети;
 - доживотни и привремени ануитети;
 - непосредни и одложени ануитети;
 - со гарантиран период или без гарантиран период и
 - фиксни ануитети, варијабилни ануитети или фиксни ануитети со учество во добивката.
- Корисникот на пензија, во случај на комбиниран пензиски надоместок, одлучува на колку видови надоместоци ќе се поделат средствата на неговата сметка и го определува делот за секој од видовите.
- Програмираните повлекувања можат да се користат како:
- доживотни програмирани повлекувања и
 - привремени програмирани повлекувања.

За исплата на средствата од доброволна индивидуална/професионална сметка преку ануитет (без разлика на карактеристиките на ануитетот што корисникот на пензија ќе ги избере), корисникот на пензија потпишува полиса за ануитет со друштво за осигурување, за исплата на средствата преку програмирани повлекувања, еднократни или повеќекратни исплати, потпишува договор со пензиско друштво. Во случај на исплата на средствата преку комбинација од опции за исплата што ги нуди пензиско друштво и опции што ги нуди друштво за осигурување, корисникот потпишува и договор со пензиско друштво и полиса со друштво за осигурување.

Во однос на можност за промена на веќе избран вид на исплата треба да се напомене дека:

- Полисата за ануитет е нераскиплив договор. Друштвото за осигурување не смее да ја раскине полисата за ануитет ниту во случај на согласност од корисникот на пензија и од друштвото за осигурување;
- Корисникот на пензија може во секој момент да го замени програмираното повлекување обезбедено од едно пензиско друштво со користење на преостанатите расположливи средства од доброволната индивидуална и/или професионална сметка за купување програмирани повлекувања од друго пензиско друштво, купување на ануитет од друштво за осигурување или со еднократна или повеќекратна исплата од пензиското друштво;
- Корисникот на пензија може да ја замени повеќекратната исплата со користење на преостанатите расположливи средства од доброволната индивидуална и/или професионална сметка за купување ануитет од друштво за осигурување, купување на програмирани повлекувања од пензиско друштво, со повеќекратна исплата од друго пензиско друштво или со еднократна исплата.

Постапката за остварување на право на пензиски надоместок од третит столб започнува со поднесување на барање за стекнување право на пензиски надоместок до пензиското друштво кое управува со доброволниот пензиски фонд каде членот има доброволна индивидуална или професионална сметка, доколку ги исполни условите за исплата на пензиски надоместок согласно закон. Доколку членот на доброволен пензиски фонд има доброволна индивидуална сметка и професионална сметка, може да бара спојување на средствата на двете сметки при што, доколку сметките се во два различни доброволни пензиски фонда управувани од две различни друштва, барањето се доставува до едно од пензиските друштва. Барањето за остварување на право на пензиски надоместок може да се поднесе најдоцна до навршување на 70 години возраст на членот. Доколку членот ги исполнил условите за право на пензиски надоместок, пензиското друштво издава потврда за висината на средствата на неговата доброволна индивидуална и/или професионална сметка и определува идентификациски број за котација.

Членот може да одлучи да побара котација во Центарот за котација за избор на пензиски надоместок, лично или преку пензиското друштво и да побара од пензиското друштво идентификациски број за котација при што доколку членот одлучи лично да побара котација од Центарот за котација тогаш ја користи потврдата за висината на средствата на неговата доброволна индивидуална и/или професионална сметка издадена од пензиското друштво.

Доколку пак, членот одлучи да побара котација преку пензиското друштво тогаш, писмено го овластува друштвото за барање на котација во кое ги наведува видовите на пензиски надоместоци и го определува делот на средствата на доброволната индивидуална и/или професионална сметка за секој од деловите наведени во опциите што ги побарал.

Во рок од 5 дена од приемот на барањето за котација, пензиското друштво е должно да поднесе барање за котација со идентификациски број на котацијата и податоците: износот на средства на сметка, полот и датумот на раѓање на членот на пензискиот фонд, вид на пензиски надоместок или нивна комбинација согласно барањето на членот.

Пензиските друштва се должни да достават понуди во Центарот за котација за сите видови на пензиски надоместок побарани од членот, додека пак друштвата за осигурување немаат обврска да презентираат понуди или пак може да презентираат понуди за еден или повеќе видови на пензиски надоместок што членот ги побарал во барањето за котација.

Во секој случај, понудите што ќе бидат презентирани од пензиските друштва и друштвата за осигурување треба да бидат презентирани во рок од 5 дена преку Центарот за котација или пак лично на членот.

По завршување на периодот за котација, пензиското друштво од Центарот за котација добива збирна табела со сите добиени понуди за членот. Пензиското друштво доставува до членот копија од збирната табела што е заверена и потпишана од пензиското друштво.

По вака доставаната табела, членот врши избор на видот на исплатата на средствата од неговата сметка.

Друштво за осигурување и пензиско друштво не смее да одбие склучување на договор или полиса за ануитет со член кој ја одбрал неговата понуда. Член на доброволен пензиски фонд не е должен да избере понуда добиена преку Центарот за котација и може да бара котација преку Центарот за котација во неограничен број.

Член на добровлен пензиски фонд задолжително стекнува право на пензиски надоместок кога ќе наврши 70 години живот.

Пензиското друштво е должно да се обрати до членот кој навршил 70 години заради остварување на правото на пензиски надоместок при што доколку членот избере вид на пензиски надоместок се применува погоренаведената постапка за презентирање на збирна табела добиена од Центарот за котација од страна на пензиското друштво и реализација, на изборот на членот.

Доколку членот не изврши избор на вид на пензиски надоместок, се смета дека избрал еднократна исплата од пензиското друштво кое управува со добровлниот пензиски фонд каде членот има доброволна индивидуална и/или професионална сметка и исплатата се врши на негова трансакциска сметка.

Во случај членот да не го извести пензиското друштво за трансакциската сметка, друштвото ги чува средствата на доброволната индивидуална и/или професионална сметка на членот.

До основање на Центарот за котација собирањето и презентирањето на понудите за пензиски надоместоци од трет столб ќе се извршува од пензиското друштво кое управува со добровлниот пензиски фонд каде членот има доброволна индивидуална и/или професионална сметка.

^[1] Извор: www.mapas.mk

^[2] Извор: КБ Прво пензиско друштво АД Скопје

	КБ ПРВО ПЕНЗИСКО ДРУШТВО
ИДНИНАТА, ДЕНЕС!	
www.kbprvo.com.mk	
КБ Прво пензиско друштво АД Скопје	
Генерален директор и Претседател на Управен одбор Јанко Тренкоски	Втор Генерален директор и член на Управен одбор Филип Николоски
	
	КБ Прво пензиско друштво АД Скопје Адреса: Бул. Илинден бр. 1, 1000 Скопје Телефон: 02 3243 777 Факс: 02 3243 789 e-mail: contact@kbprvo.com.mk www.kbprvo.com.mk
	Супервизор и регулатор на капитално финансирано пензиско осигурување Агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување Адреса: Стив Наумов бр. 100, 1000 Скопје Телефон: 02 3224 229 Факс: 02 3166 452 e-mail: contact@mapas.gov.mk

^[1] Извор: www.mapas.mk